

U 59/2025 vp

Valtioneuvoston kirjelmä eduskunnalle Euroopan komission ehdotuksesta asetusten (EU) 1173/2011 ja (EU) 473/2013 muuttamisesta niiden yksinkertaistamiseksi ja yhdenmukaistamiseksi EU:n uudistettujen finanssipoliittisten sääntöjen kanssa (EU:n finanssipoliittisten sääntöjen yhdenmukaistamisasetus)

Perustuslain 96 §:n 2 momentin perusteella lähetetään eduskunnalle Euroopan komission 2.10.2025 tekemä ehdotus Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi COM(2025) 591 final asetusten (EU) 1173/2011 ja (EU) 473/2013 muuttamisesta niiden yksinkertaistamiseksi ja yhdenmukaistamiseksi EU:n uudistettujen finanssipoliittisten sääntöjen kanssa sekä ehdotuksesta laadittu muistio.

Helsingissä 27.11.2025

Valtiovarainministeri Riikka Purra

Finanssineuvos Antti Kekäläinen

EHDOTUS EU:N FINANSSIPOLIITTISTEN SÄÄNTÖJEN YHDENMUKAISTAMISEKSI**1 Ehdotuksen tausta ja tavoite**

Euroopan komissio julkaisi 26.4.2023 ehdotuksensa lainsäädäntömuutoksista Euroopan unionin (EU) finanssipoliittisen sääntökehikon uudistamiseksi (Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2024/1263, neuvoston asetus (EU) 2024/1264 ja neuvoston direktiivi (EU) 2024/1265). Valtioneuvosto toimitti eduskunnalle lainsäädäntöehdotuksista U-kirjelmän heinäkuussa 2023 (U 23/2023 vp). Poliittinen yhteisymmärrys EU:n finanssipoliittista säännöistä saavutettiin 21.12.2023, ja EU:n uudistettu säännöstö tuli voimaan 30.4.2024.

Lainsäädäntömuutosten myötä euroalueen jäsenvaltioita koskeviin asetuksiin (EU) N:o 1173/2011 ja (EU) N:o 473/2011 syntyi epä johdonmukaisuuksia suhteessa uudistettuihin EU:n finanssipoliittisiin sääntöihin. Täten komissio antoi 2.10.2025 ehdotuksen Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi COM(2025) 591 final asetusten (EU) N:o 1173/2011 ja (EU) N:o 473/2013 muuttamisesta niiden yksinkertaistamiseksi ja yhdenmukaistamiseksi EU:n uudistettujen finanssipoliittisten sääntöjen kanssa (jäljempänä *EU:n finanssipoliittisten sääntöjen yhdenmukaistamisasetus*). Komissio antoi samaan aikaan sääntöjen yhdenmukaistamisasetuksen kanssa asetusehdotukset asetusten (EU) N:o 472/2013 ja (EY) N:o 332/2002 muuttamisesta. Asetus (EU) N:o 472/2013 käsittelee rahoitusvakautensa osalta vakavissa vaikeuksissa olevien tai vakavien vaikeuksien uhasta kärsivien euroalueen jäsenvaltioiden talouden ja julkisen talouden valvonnan tiukentamista, asetus (EY) 332/2002 järjestelyä keskipitkän ajan rahoitustuen myöntämiseksi jäsenvaltioiden maksutaseille.

Asetusmuutoksia käsitellään finanssineuvosten työryhmässä syksyllä 2025 ja tarkoitus on saavuttaa neuvoston yleisnäkemyks joulukuussa 2025.

2 Ehdotuksen pääasiallinen sisältö

EU:n uudet finanssipoliittiset säännöt tulivat voimaan 30.4.2024. Lainsäädäntömuutuskokonaisuus sisälsi seuraavat unionin säädökset:

- Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2024/1263 talouspolitiikan ja monenvälisen julkisen talouden valvonnan tehokkaasta yhteensovittamisesta ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 1466/97 kumoamisesta, jäljempänä *ennaltaehkäisevää osaa koskeva asetus*,
- neuvoston asetus (EU) 2024/1264 liiallisia alijäämiä koskevan menettelyn täytäntöönpanon nopeuttamisesta ja selkeyttämisestä annetun asetuksen (EY) N:o 1467/97 muuttamisesta, jäljempänä *korjaavaa osaa koskevan asetuksen muutos* ja
- neuvoston direktiivi (EU) 2024/1265 jäsenvaltioiden julkisen talouden kehyksiä koskevista vaatimuksista annetun direktiivin 2011/85/EU muuttamisesta, jäljempänä *budjettikehysdirektiivi*.

Perussopimuksen viitearvot 3 prosenttia julkisen talouden alijäämälle sekä 60 prosenttia julkisen talouden velalle suhteessa BKT:hen pysyivät uudistuksessa ennallaan.

Euroopan komission 2.10.2025 julkaisemassa ehdotuksessa EU:n finanssipoliittisten sääntöjen yhdenmukaistamisasetukseksi ehdotetaan muutettaviksi euroalueen jäsenvaltioita koskevia Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EU) N:o 1173/2011 julkisen talouden valvonnan tehokkaasta täytäntöönpanosta euroalueella (jäljempänä *seuraamusasetus*) ja Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EU) N:o 473/2013 alustavien talousarviosuunnitelmien seurantaa ja arviointia sekä euroalueen jäsenvaltioiden liiallisen alijäämän tilanteen korjaamisen varmistamista koskevista yhteisistä säännöksistä (jäljempänä *alustavien talousarviosuunnitelmien ennakkovalvonta-asetus*).

Komission mukaan yhdenmukaistamisasetusehdotuksen tavoitteena on varmistaa yhdenmukaisuus seuraamusasetuksen ja alustavien talousarviosuunnitelmien ennakkovalvonta-asetuksen kesken sekä näiden asetusten ja muun uudistetun EU:n finanssipoliittisen sääntökehikon välillä. Komissio katsoo, että ehdotetut muutokset yksinkertaistaisivat seuraamusasetusta ja alustavien talousarviosuunnitelmien ennakkovalvonta-asetusta, mikä yksinkertaistaisi EU:n finanssipoliittista säännöstöä, vähentäisi jäsenvaltioiden hallinnollista taakkaa ja edistäisi komission yksinkertaistamistavoitteita.

Seuraamusasetukseen ehdotetut muutokset koostuisivat (i) useiden vuoden 2024 uudistuksen myötä vanhentuneiden artiklojen päivittämisestä tai kumoamisesta ja (ii) seuraamusasetuksen ja muutetun korjaavaa osaa koskevan asetuksen välisen johdonmukaisuuden varmistamisesta. Muutetussa korjaavaa osaa koskevassa asetuksessa taloudellisten seuraamusten määrää vähennettiin ja niiden täytäntöönpanoa muutettiin asteittaisemmaksi. Seuraamusasetuksessa säilytettäisiin nykyinen lähestymistapa tilastojen vääristämisestä määrättäviin sakkoihin.

Alustavien talousarviosuunnitelmien ennakkovalvonta-asetuksessa on komission mukaan kolme keskeistä epä johdonmukaisuutta: (i) vanhentuneet viittaukset vakausohjelmiin ja kansallisiin uudistusohjelmiin, jotka on uudistuksessa korvattu keskipitkän aikavälin finanssipoliittis-rakenteellisilla suunnitelmilla; (ii) vanhentuneet viittaukset käsitteisiin, kuten keskipitkän aikavälin tavoite tai merkittävä poikkeama, jotka olisi korvattava vuoden 2024 EU:n finanssipoliittisten sääntöjen uudistuksessa käyttöön otetuilla uusilla käsitteillä; ja (iii) vanhentuneet ristiviittaukset ennaltaehkäisevän osan, korjaavan osan ja budjettikehysdirektiivin artikloihin, jotka olisi saatettava uudistettujen EU:n finanssipoliittisten sääntöjen mukaisiksi. Komissio katsoo, että yksinkertaistamissyistä alustavien talousarviosuunnitelmien ennakkovalvonta-asetuksen muutoksiin sisältyisi talouskumppanuusohjelmien kumoaminen. Lisäksi kumottaisiin tiettyjä sellaisia tieto- ja raportointivaatimuksia, jotka eivät ole tuoneet lisäarvoa valvontaprosessiin. Tämän lisäksi poistettavaksi ehdotetaan lisäraportointivaatimuksia euroalueen jäsenvaltioille, joihin sovelletaan liiallisia alijäämiä koskevaa menettelyä, sekä lisämenettelyä euroalueen jäsenvaltioille, joilla on riski olla noudattamatta liiallisen alijäämän korjaamisen määräaika.

EU:n finanssipoliittisten sääntöjen yhdenmukaistamisasetusehdotuksessa esitetyt artiklakohtaisia muutoksia seuraamusasetukseen ja alustavien talousarviosuunnitelmien ennakkovalvonta-asetukseen käsitellään tarkemmin alla.

Ehdotetut muutokset asetukseen (EU) N:o 1173/2011

EU:n finanssipoliittisten sääntöjen yhdenmukaistamisasetusehdotuksen 1 artikla sisältää voimassa olevaan seuraamusasetukseen esitetyt muutokset.

Seuraamusasetuksen 1 artikla korvattaisiin siten, että viittaukset vakaus- ja kasvusopimuksen ennaltaehkäisevään ja korjaavaan osaan poistettaisiin, koska ennaltaehkäisevää osaa koskeva lainsäädäntö ei sisällä enää menettelyä, josta aiheutuisi euroalueen jäsenvaltioille erityisiä taloudellisia seuraamuksia.

Asetuksen 2 artiklassa säädetään asetukseen liittyvistä määritelmistä. Artiklasta kumottaisiin 1 kohta, joka viittaa ennaltaehkäisevään osaan. Korjaavaa osaa koskevaa määritelmää tarkennettaisiin lisäämällä siihen viittaus liiallisia alijäämiä koskevan menettelyn tarkoituksesta liiallisten alijäämien korjaamiseksi niiden välttämisen lisäksi. Lisäksi 2 artiklasta kumottaisiin 3 kohta, joka sisältää poikkeuksellisten olojen määritelmän.

Asetuksen 3 artikla, jossa säädetään taloudellisesta vuoropuhelusta, korvattaisiin siten, että artiklaviittausten osalta asetukset olisi yhdenmukainen.

Asetuksen 4 artikla kumottaisiin. Siinä säädetään korollisesta talletuksesta, jos jäsenvaltio ei ole noudattanut kumottuun ennaltaehkäisevää osaa koskevaan asetukseen liittyvää merkittävän poikkeaman menettelyä.

Asetuksen 5 artikla kumottaisiin. 5 artiklassa säädetään korottomasta talletuksesta muun muassa tilanteessa, jossa jäsenvaltio on tehnyt korollisen talletuksen komissiolle seuraamusasetuksen 4 artiklan mukaisesti ja neuvosto on tehnyt jäsenvaltiolle päätöksen liiallisen alijäämän olemassaolosta.

Asetuksen 6 artiklassa muutettaisiin sakkojen määräytymistä. Sakon suuruudeksi määritettäisiin enintään 0,02 prosenttia suhteessa viimeisimpään arvioon jäsenvaltion edellisvuoden bruttokansantuotteesta. Sakon määräytymistä muutettaisiin myös niin, että sakko maksettaisiin joka kuudes kuukausi, kunnes neuvosto arvioi, että asianomainen jäsenvaltio on toteuttanut tuloksellisia toimia Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen (SEUT) 126 artiklan 7 kohdan nojalla tehdyn päätöksen noudattamiseksi. Muutokset olisivat yhteneviä korjaavaa osaa koskevan muutetun asetuksen kanssa. Lisäksi 6 artiklan 4 ja 5 kohta kumottaisiin. Voimassa olevan asetuksen 6 artiklan 4 kohdassa säädetään komission mahdollisuudesta suositella eräissä poikkeustapauksissa, että neuvosto pienentää sakkoa tai peruuttaa sen. Artiklan 5 kohdassa säädetään 5 artiklan mukaisen korottoman talletuksen muuttamisesta sakoksi. Asetuksen 7 artikla, jossa säädetään korottoman talletuksen palauttamisesta, kumottaisiin, koska korottomia talletuksia ei enää tehtäisi.

Asetuksen 8 artiklan 4 kohta, jossa komissiolle siirretään valta antaa delegoituja säädöksiä liittyen tilastojen väärentämisestä määrättäviin seuraamuksiin, kumottaisiin. Asetuksen 9 artiklaa muutettaisiin artiklaviittausten osalta asetuksen yhdenmukaistamiseksi sisäisesti. Asetuksen 10 artikla kumottaisiin. Siinä säädetään koroista ja sakoista saatujen tulojen jakamisesta. Asetuksen 11 artikla kumottaisiin. Siinä säädetään komission vallasta antaa delegoituja säädöksiä määrääjäksi. Asetuksen 12 artiklan 1 kohta korvattaisiin siten, että säännökseen sisältyvien artiklaviittausten osalta asetukset olisi yhdenmukainen.

Asetuksen 13 artikla korvattaisiin päivitetystä säädöksellä seuraamusasetuksen uudelleentarkastelusta. Uudelleentarkastelussa arvioitaisiin jatkossa myös asetuksen vaikutusta kestävä ja osallistava kasvu sekä sosiaalisen ja taloudellisen resilienssin saavuttamiseen. Asetuksen 14 artiklan voimaantulosäännös kumottaisiin.

Ehdotetut muutokset asetukseen (EU) N:o 473/2013

EU:n finanssipoliittisten sääntöjen yhdenmukaistamisasetusehdotuksen 2 artikla sisältää voimassa olevaan alustavien talousarviosuunnitelmien ennakkovalvonta-asetukseen esitetyt muutokset.

Nykyisen alustavien talousarviosuunnitelmien ennakkovalvonta-asetuksen 1 artiklaa muutettaisiin siten, että artiklan sisältämät viittaukset finanssipoliittiseen lainsäädäntöön vastaisivat uudistettua EU:n finanssipoliittista lainsäädäntöä. Artiklan sisältöä ei muutettaisi lukuun ottamatta talouskumppanuusohjelmaan liittyvää viittausta, joka poistettaisiin.

Asetuksen 2 artiklan 1 a alakohta korvattaisiin uudella a alakohdalla, jossa itsenäisten finanssipoliittisten valvojien määrittelyssä viitattaisiin muutetun budjettikehysdirektiivin 8 a artiklaan. Asetuksen 2 artiklan 1 d alakohdassa viitataan vakausohjelmaan, jota ei uudistetun lainsäädännön mukaan laadita. Kohta korvattaisiin uudella 1 d alakohdalla, jossa viitataan uudistetun lainsäädännön mukaisiin keskipitkän aikavälin finanssipoliittis-rakenteellisiin suunnitelmiin. Uusiksi 1 e ja 1 f alakohdiksi lisättäisiin määritelmät uudistetun lainsäädännön mukaisille nettomenopolulle ja korjaavalle nettomenopolulle. Asetuksen 2 artiklan 1 kohdasta kumottaisiin toinen alakohta, jonka sisällön päivitetty budjettikehysdirektiivi kattaa. Asetuksen 2 artiklan 2 kohta päivitetäisiin vastaamaan voimassa olevaa kansantalouden tilinpitoa koskevaa lainsäädäntöä.

Asetuksen 3 artiklassa määritetään yhdenmukaisuus talouspolitiikan koordinaatiokehikon kanssa. Artiklaa muutettaisiin siten, että se viittaa päivitettyyn lainsäädäntöön koskien vakaus- ja kasvusopimuksen ennaltaehkäisevää ja korjaavaa osaa, budjettikehysdirektiiviä sekä seuraamusasetusta.

Nykyisen asetuksen 4 artiklan 1 kohta kumottaisiin, sillä se viittaa vakausohjelmaan ja kansallisiin keskipitkän aikavälin finanssipoliittisiin suunnitelmiin, joiden laadintaan ei enää velvoitetta uudistetussa talouspolitiikan koordinaatiokehikossa. Artiklan 4 kohta muutettaisiin siten, että se viittaa voimassa olevaan lainsäädäntöön ja finanssipolitiikan monivuotiseen kansalliseen suunnitteluun, josta säädetään budjettikehysdirektiivissä.

Asetuksen 5 artiklassa säädetään itsenäisten finanssipolitiikan valvojien tehtävistä. Asetuksen 5 artiklan 1 kohta korvattaisiin siten, että se sisältäisi päivitettyt viittaukset budjettikehysdirektiiviin sekä uuteen ennaltaehkäisevää osaa koskevaan asetukseen. Asetuksen 5 artiklan 2 kohta kumottaisiin, sillä se viittaa keskipitkän aikavälin tavoitteeseen, joka ei ole enää osa finanssipoliittista säännöstöä.

Asetuksen 6 artiklassa säädetään alustavan talousarviosuunnitelman aikataulusta ja sisällöstä. Asetuksen 6 artikla korvattaisiin ja päivitetäisiin vastaamaan uudistettua EU:n finanssipoliittista lainsäädäntöä muun muassa siten, että 6 artiklan uusi 3 a alakohta viittaisi nettomenojen kasvuvauhtiin, josta säädetään uudistetussa ennaltaehkäisevää osaa koskevassa asetuksessa. Lisäksi artiklan 3 kohtaa päivitetäisiin siten, että siinä mainitut tietovaatimukset vastaisivat uudistetun finanssipoliittisen lainsäädännön noudattamisessa ja noudattamisen seurannassa tarvittavaa tietoaaineistoa. Asetuksen 6 artiklan 3 h alakohdassa edellytettäisiin antamaan alustavassa talousarviosuunnitelmassa uutena sisältönä tietoa menoista ja investoinneista puolustukseen. Asetuksen 6 artiklan 4 kohta, joka viittaa vakausohjelmaan, korvattaisiin uudella 4 kohdalla, jossa velvoitetaan selittämään, miten alustavassa talousarviosuunnitelmassa osoitetaan nettomenopolun noudattaminen, siitä poikkeaminen tai korjaavan nettomenopolun noudattaminen.

Alustavien talousarviosuunnitelmien arviointia koskevaa 7 artiklaa päivitetäisiin vastaamaan uudistettua lainsäädäntöä nettomenopolun ja korjaavan nettomenopolun noudattamisen osalta. Asetuksen 7 artiklan 4 kohta korvattaisiin siten, että siitä poistettaisiin komission velvollisuus laatia alustavien talousarviosuunnitelmien arvioinnin yhteydessä herkkyyssanalyysyjä, joista saadaan käsitys julkisen talouden kestävyYTEEN liittyvistä riskeistä.

Asetuksen 8 artikla käsittelee valtionvelan liikkeeseenlaskua koskevaa raportointia. Artiklan 1 kohdasta poistettaisiin jäsenvaltion velvoite raportoida euroryhmälle kansallisen valtionvelan liikkeeseenlaskuun liittyvistä suunnitelmista.

Taloukumppanuusohjelmia koskeva 9 artikla kumottaisiin. Komission mukaan sen jälkeen, kun EU:n finanssipoliittisia sääntöjä vuonna 2024 uudistettiin, taloukumppanuusohjelmien tavoitteen saavuttaminen on varmistettu noudattamalla riskiperusteista keskipitkän aikavälin lähestymistapaa, joka perustuu keskipitkän aikavälin finanssipoliittis-rakenteellisiin suunnitelmiin, ja vahvistamalla liiallisia alijäämiä koskevaa menettelyä ottamalla käyttöön selkeät käynnistämisen- ja päättämiskriteerit velkaperusteisille liiallisia alijäämiä koskeville menettelyille. Näin ollen taloukumppanuusohjelmat ovat vanhentuneet.

Asetuksen 10 artiklassa käsitellään liiallisia alijäämiä koskevassa menettelyssä olevien jäsenvaltioiden raportointivaatimuksia. Artiklaa muutettaisiin siten, että se vastaa uudistettua EU:n finanssipoliittista lainsäädäntöä. Jäsenvaltioiden olisi raportoitava korjaavan nettomenopolun toteutumisesta säännöllisesti ennaltaehkäisevää osaa koskevan asetuksen nojalla toimittamisensa vuotuisissa edistymisraporteissa. Näin ollen 10 artiklaa muutettaisiin niin, että raportointitaakkaa kevenisi ja keskityttäisiin vuoden 2024 uudistuksen täytäntöönpanoon. Liiallisia alijäämiä koskevassa menettelyssä olevien jäsenvaltioiden olisi toimitettava ainoastaan ennaltaehkäisevää osaa koskevan asetuksen ja korjaavaa osaa koskevan asetuksen nojalla pyydytetyt tiedot sekä alustavien talousarviosuunnitelmien ennakkovalvonta-asetuksessa säädetty tuloksellisia toimia koskevat selvitykset, sillä kyseiset tiedot riittävät sen arvioimiseen, noudatetaanko korjaavaa nettomenopolkua.

Asetuksen 11 ja 12 artiklat kumottaisiin menettelyjen yksinkertaistamiseksi. Asetuksen 11 artiklassa säädetään komission velvoitteista antaa jäsenvaltiolle suositus, jos on vaarana, että liiallisen alijäämän korjaamiselle asetettua määräaikaa ei noudateta. Säädos olisi kumottava, koska vuoden 2024 uudistuksessa otettiin käyttöön keskipitkän aikavälin lähestymistapa, jossa pyritään varmistamaan, että julkisen talouden alijäämä saadaan keskipitkällä aikavälillä supistettua alle 3 prosenttiin suhteessa bruttokansantuotteeseen ja pidettyä siellä. Asetuksen 12 artikla kumottaisiin, koska korjaavaa osaa koskevan asetuksen 2 artiklan 3 kohdassa edellytetään, että laadittaessa SEUT 126(3) artiklan mukaista kertomusta otetaan huomioon kaikki SEUT 126 artiklan 3 kohdassa tarkoitetut merkitykselliset tekijät. Siksi ei olisi tarpeen erikseen vaatia, että alustavien talousarviosuunnitelmien ennakkovalvonta-asetuksen 7 artiklan 1 kohdan nojalla annettu komission lausunto olisi otettava huomioon laadittaessa SEUT 126(3) artiklan mukaista kertomusta tai tehtäessä päätöstä liiallisen alijäämän olemassaolosta.

Asetuksen 13 artiklassa säädetään yhdenmukaisuudesta asetuksen (EU) 472/2013 kanssa. Asetuksen 13 artikla korvattaisiin siten, että artiklaviittaukset vastaavat alustavien talousarviosuunnitelmien ennakkovalvonta-asetukseen ehdotettuja muutoksia.

Asetuksen 14 artikla kumottaisiin, sillä liiallisia alijäämiä koskevaan menettelyyn liittyvän lisäraportoinnin poistussa, komissio ei tarvitsisi valtaa antaa delegoituja säädöksiä lisäraportoinnin sisällön täsmentämiseksi.

Taloudellista vuoropuhelua käsittelevän 15 artiklan kohtia muutettaisiin vastaamaan asetukseen ehdotettuja muita muutoksia.

Asetuksen 16 artikla korvattaisiin päivitetyllä säädöksellä alustavien talousarviosuunnitelmien ennakkovalvonta-asetuksen uudelleentarkastelusta, mukaan lukien päivämäärästä, johon mennessä komission tulee antaa ensimmäinen kertomus Euroopan parlamentille ja Eurooppa-neuvostolle asetuksen soveltamisesta.

Asetuksen 17 artiklan siirtymäsäännökset ja 18 artiklan voimaantulosäännös kumottaisiin vanhentuneina.

EU:n finanssipoliittisten sääntöjen yhdenmukaistamisasetusehdotuksen 3 artikla sisältää voimaantulosäännöksen.

3 Ehdotuksen oikeusperusta ja suhde suhteellisuus- ja toissijaisuusperiaatteisiin

Oikeusperusta

Ehdotus EU:n finanssipoliittisten sääntöjen yhdenmukaistamisasetukseksi perustuu SEUT 121 artiklan 6 kohtaan ja 136 artiklaan. Komissio katsoo ehdotuksessaan, että oikeusperusta on asianmukainen seuraamusasetuksen ja alustavien talousarviosuunnitelmien ennakkovalvonta-asetuksen yksittäisten säännösten muuttamiselle. Oikeusperusta vastaa muutettavaksi ehdotettujen asetusten oikeusperustoja.

SEUT 121 artiklan 6 kohdan mukaan Euroopan parlamentti ja neuvosto voivat tavallista lainsäätämisyjärjestystä noudattaen annetuilla asetuksilla antaa yksityiskohtaiset säännöt 3 ja 4 kohdassa tarkoitettua monenvälisestä valvontamenettelystä. Neuvosto tekee ratkaisunsa määräenemmistöllä.

SEUT 136 artiklan 1 kohdan mukaan talous- ja rahaliiton moitteettoman toiminnan varmistamiseksi ja perussopimusten asiaa koskevien määräysten mukaisesti neuvosto hyväksyy 121 ja 126 artiklassa tarkoitetuista menettelyistä asian kannalta sopivaa menettelyä noudattaen, viimeksi mainitun artiklan 14 kohdassa tarkoitettua menettelyä lukuun ottamatta, euroalueen jäsenvaltioita koskevia toimenpiteitä, joilla (a) tehostetaan näiden jäsenvaltioiden talousarvioita koskevan kurinalaisuuden yhteensovittamista ja sen valvontaa; (b) laaditaan näitä jäsenvaltioita koskevat talouspolitiikan laajat suuntaviivat huolehtien samalla niiden yhteensopivuudesta koko unionin osalta hyväksytyjen talouspolitiikan laajojen suuntaviivojen kanssa sekä niiden valvonnasta. SEUT 136 artiklan 2 kohdan mukaan 1 kohdassa tarkoitettuja toimenpiteitä koskeviin äänestyksiin osallistuvat vain ne neuvoston jäsenet, jotka edustavat jäsenvaltioita, joiden rahayksikkö on euro. Neuvosto tekee tällöin ratkaisunsa määräenemmistöllä.

Toissijaisuus- ja suhteellisuusperiaate

Valtioneuvoston arvion mukaan ehdotus on toissijaisuusperiaatteen mukainen. Kyse on jo olemassa olevan sääntelyn muuttamisesta, eivätkä jäsenvaltiot voi yksin saavuttaa suunnitellun toiminnan tavoitteita riittävällä tavalla.

Suhteellisuusperiaatteen mukaan käytettävät keinot, eli unionin toiminnan sisältö ja muoto, eivät saa ylittää sitä, mikä on tarpeen perussopimuksissa määrättyjen tavoitteiden

saavuttamiseksi. Komission ehdotus EU:n finanssipoliittisten sääntöjen yhdenmukaistamiseksi ei sisällä varsinaista arviointia suhteellisuusperiaatteen täyttymisestä. Ehdotuksen perusteluissa kuitenkin todetaan, että ehdotus noudattaa Euroopan unionista tehdyn sopimuksen (SEU) 5 artiklan suhteellisuusperiaatetta, eikä se ylitä sitä, mikä on ehdotuksen tavoitteiden saavuttamiseksi tarpeen. Valtioneuvosto katsoo, että ehdotus on oikeasuhtainen tavoiteltuun päämäärään nähden.

4 Ehdotuksen vaikutukset

Korjaavaa osaa koskevaan asetukseen tehtyjen muutosten johdosta ehdotuksessa päivitettyksi seuraamusasetukseksi säädettäisiin, että tilanteessa, jossa neuvosto SEUT 126 artiklan 8 kohdan mukaisesti päättää, että jäsenvaltio ei ole toteuttanut tuloksellisia toimia liiallisen alijäämänsä korjaamiseksi, komissio suosittelee kahdenkymmenen päivän kuluessa kyseisestä päätöksestä, että neuvosto uudella päätöksellä määrää sakon, jonka suuruudeksi määritettäisiin enintään 0,02 prosenttia suhteessa viimeisimpään arvioon jäsenvaltion edellisvuoden bruttokansantuotteesta. Sakko maksettaisiin joka kuudes kuukausi, kunnes neuvosto arvioi, että asianomainen jäsenvaltio on toteuttanut tuloksellisia toimia SEUT 126 artiklan 7 kohdan nojalla tehdyn päätöksen noudattamiseksi. Voimassa olevassa asetuksessa sakkojen suuruudeksi on määrätty 0,2 prosenttia edellisvuoden bruttokansantuotteesta. Voimassa olevassa asetuksessa komissiolla on mahdollisuus suositella poikkeuksellisen taloudellisen tilanteen vuoksi tai jäsenvaltion perustellusta pyynnöstä, että neuvosto pienentää sakon tai peruuttaa sen. Korjaavaa osaa koskevaan asetukseen tehtyt muutokset koskivat taloudellisten seuraamusten pienentämistä ja niiden määräämisen asteittaisuutta. Seuraamusasetukseen ehdotetut muutokset olisivat yhdenmukaisia näiden tavoitteiden kanssa.

Asetukset ovat suoraan sovellettavaa oikeutta eivätkä ne edellytä kansallista voimaansaattamista.

5 Ehdotuksen suhde perustuslakiin

Komission ehdotusten keskeisenä tarkoituksena on yhdenmukaistaa EU:n finanssipoliittinen sääntely 30.4.2024 voimaan tulleiden uusien EU:n finanssipoliittisten sääntöjen kanssa. Ehdotukset sisältävät teknisluontoisia muutoksia voimassa oleviin asetuksiin EU-sääntelyn yhdenmukaistamiseksi ja johdonmukaisuuden varmistamiseksi.

Valtioneuvosto katsoo, että säädösehdotus ei tuo jäsenvaltioille perussopimuksissa määritettyihin velvoitteisiin nähden merkittäviä muutoksia tai menettelyjä kansallisen talouspolitiikan valvontaan, jotka olisivat valtiosäännön kannalta olennaisia (PeVL 46/1996 vp, PeVL 49/2020 vp). Perussopimusten määräyksiin perustuvina komission lainsäädäntöehdotukset eivät siten sisällä sellaisia poikkeuksia perustuslaista, joita ei olisi jo hyväksytty perussopimusten voimaansaattamislajeilla.

6 Ahvenanmaan toimivalta

Ehdotuksella ei olisi välitöntä vaikutusta Ahvenanmaan asemaan. Ahvenanmaan itsehallintolain (1144/1991) 27 §:n mukaan tilastot valtakuntaa varten kuuluvat valtakunnan lainsäädäntövaltaan. Itsehallintolain 44 §:n mukaan maakunnalla on taloudellinen itsehallinto siten kuin siitä itsehallintolaissa säädetään. Maakuntapäivät päättää Ahvenanmaan maakunnan talousarviosta. Tarkemmat säännökset maakunnan talousarviosta annetaan maakuntalaissa.

7 Ehdotuksen käsittely Euroopan unionin toimielimissä ja muiden jäsenvaltioiden kannat

Euroopan parlamentin vastuuvaliokunta on talous- ja raha-asioiden valiokunta (ECON). Ehdotuksen käsittely Euroopan parlamentissa ei ole alkanut.

Ehdotuksen käsittely on alkanut 6.10.2025 neuvoston finanssineuvosten työryhmässä.

8 Ehdotuksen kansallinen käsittely

Valtioneuvoston kirjelmää on valmisteltu valtiovarainministeriössä.

Ehdotus sekä siihen liittyvä luonnos valtioneuvoston kirjelmäksi ovat olleet EU-asioiden komitean jaoston 1 (Talouspolitiikan koordinointi ja kansainväliset rahoituskysymykset) kirjallisessa menettelyssä 18.–20.11.2025.

9 Valtioneuvoston kanta

Valtioneuvoston kantoja EU:n finanssipoliittisia sääntöjä koskeviin lainsäädäntöehdotuksiin on käsitelty U-kirjelmässä U 23/2023 vp. Komission 2.10.2025 julkaistuun EU:n finanssipoliittisten sääntöjen yhdenmukaistamisasetusehdotukseen todetaan seuraavaa:

Valtioneuvosto katsoo, että ehdotetut teknisluontoiset muutokset asetuksiin 1173/2011 ja 473/2013 niiden yhdenmukaistamiseksi voimassa olevan EU:n finanssipoliittisen lainsäädännön kanssa ovat hyväksyttävissä. EU:n finanssipoliittisten sääntöjen yhdenmukaistamisasetus on keskeinen osa euroalueen jäsenvaltioita koskevien vaatimusten saattamiseksi uudistetun EU:n finanssipoliittisen lainsäädännön mukaisiksi.

Aiempien kantojen mukaisesti (U 23/2023 vp), myös euroalueen kohdalla, rahallisiin sanktioihin liittyen valtioneuvosto katsoo, että niiden säilyttäminen on perusteltua, mutta niiden määrää voidaan alentaa komission ehdottamalla tavalla.